Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 105. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 5-го ЧЕРВНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 5, 1985 No. 105. VOL. XCII

На Союзівці відбудеться 10-ий секретарсько-організаційний курс

Джерзі Сиrі, Н. Дж. — З Організаційного Відділу УНСоюзу інформують, що 10-ий секретарсько-організаційний курс відбудеться на Союзівці від неділі, 9-го червня до п'ятниці, 14-го червня ц.р. До участи в курсі вже зголосилося понад 40 секретарів й інших відділових урядовців з різних місцевостей Америки й Канади, як Монтреаль, Торонто, Ніягара, Чикаго, Дітройт, Піттсбург, Філядельфія, Шамокін, Лігай-Веллі, Ню Йорк, Перт Амбой, Нюарк, Рочестер, Ню Гейвен, Трой, Вунсакет та інших місцевостей.

„Живемо в країні прогресу і при тому ми є свідками, як на наших очах кожна галузь життя удосконалюється. Це саме відноситься і до ділянки життьового забезпечення. Не можемо жити спогадами, триматися тих самих метод, які були корисні і добрі тому 50 років, мусимо достосовуватися до росту і розвитку великих американських асекураційних організацій, які впровадили не лише нові кляси забезпечення, але також впровадили модерний підхід для продажу свого товару", — сказано в повідомленні.

Всі ті інновації в системі життьового забезпечення в УНСоюзі будуть видайними, коли відділові секретарі й організатори та інші урядовці будуть на висоті знання праці, яку виконують. Щоб секретарі мали змогу запізнатись із модерною технікою продажу союзового товару власне влаштовується такі курси кожного року.

На курс, в першу чергу, були запрошені нові секретарі, які найбільше потребують загального вишколу, відтак інші відділові урядовці, які допомагають в праці секретарям, а також участь у курсі візьмуть кандидати на союзових організаторів. Нові секретарі будуть мати нагоду запізнатися з союзовою рутиною обслуговування членів, щоб згодом служити їм фаховими порадами. Заавансовані секретері й організатори познайомляться з союзовим товаром, та технікою його продажу. Слід згадати, що в програму навчання під час курсу входять фактично всі справи УНСоюзу від його історії починаючи, а на практичних лекціях приєднування нових членів кінчаючи.

Офіційно курс відкриє о годині 8-ій вечером в неділю, 9-го червня, д-р Іван Флис, головний предсідник УНСоюзу, а керувати курсом буде його головний організатор Степан Гавриш. Лекторами під час курсу будуть затруднені в Головній Канцелярії члени Екзекутиви, а саме: д-р І. Флис, Володимир Сохан, головний секретар, Уляна Дячук, головний касир, і С. Гавриш. Також під час курсу як гість буде викладати фахівець забезпеченевої ділянки мгр Ігор Гронь, який є віцепрезидентом комерційної асекураційної компанії в Гартфорді.

Слід згадати, що курсанти матимуть змогу оглянути приміщення Головної Канцелярії УНС в Джерзі Сиrі, в середу, 12-го червня, приїхавши туди автобусом. По традиції в четвер, увечері, 13-го червня, відбудеться бенкет, під час якого буде мистецька програма, приготована курсантами.

Українець піддався після 41 року в криївці

Москва. — Як подає американський кореспондент з Москви, Сет Миданс, совєтський тижневик „Неделя" помістив статтю про Павла Новроцького, мешканця України, що після 41 року заховання у хліві для свиней, вийшов вкінці після смерти жінки та піддався.

Бородатий, брудний 74-літній П. Новроцький вийшов на світ після того, як померла його жінка Параска, яку, як пише „Неделя" він від 1944 року „тероризував", щоб мовчала про його сховище та його годувала. Він признався, що продовж усіх тих років лише раз вийшов пізною ніччю у жіночому одязі.

Американський кореспондент з Москви інформує, що совєтська преса вже раніше подавала такі вістки про т.зв. „дезертирів" Другої світової війни, які довгими роками укривалися, але вкінці таки виходили зі своїх криївок, так, як це зробив тепер П. Новроцький. Совєтська преса підкреслює також, що їх не карають тому, що вони звичайно були люди слабого характеру, які вже самі покарали себе довгими роками перебування у сховищах. Тут кореспондент дає ще приклад Василя Хвиля з України, який піддався совєтській владі в 1974 році після того, як 30 років ховався у стодолі в селі Острожець, шкільного учителя Терентія Сешена, який вийшов з укриття у 1966 році і безіменного „коляборатора", який 20 років ховався під ліжком і вкінці піддався у 1962 році.

Все це, на думку американського кореспондента, друга сторінка медалі „геройської" вітчизняної війни, про яку звичайно совєтська преса пише в суперлятивах. Так і вістка про відкриття П. Навроцького є великим контрастом до усіх описів героїзму військ „країни рад", якими були переповнені усі щоденники та журнали СССР саме тепер у сорокову річницю закінчення Другої світової війни.

Хоча усіх тих, що після довгих років укриття вкінці виходять та піддаються називають „дезертирами", можна припускати, що це радше такі, які не могли погодитися із совєтським режимом.

РУМУНІЯ ВИСИЛАЄ НА ЗАХІД СВОЇХ ГРОМАДЯН

Бонн, Західня Німеччина. — Речник західньонімецького уряду повідомив представників засобів масової інформації, що румунський комуністичний уряд почав висилку своїх громадян, понад 1,000 осіб, за кордон. Перша група румунів, позбавлених громадянства у власній країні і осунених силою, прибула до Східньої Німеччини, а звідти поїздами і автобусами переїхала до західньої частини Берліну. Приблизно 30 румунів влаштували на перехідньому пункті у Берліні сидячий страйк з приводу того, що власті західнього Берліна, не маючи жадних виразніших заряджень з Бонну в тій справі, відмовились їх прийняти.

Покищо викиненими румунами зайнялись американські власті у західньому Берліні, хоч би з тих причин, що більшість з викинених виявили бажання поселитись у З'єднаних Стейтах Америки, якщо отримають на це дозвіл від американських еміґраційних властей.

Інша група румунів прибула також до Швеції і Австрії. Серед них є чомусь багато поліціянтів і військовиків і тому їхнє нагле осунення з Румунії виглядає на якусь широкозакроєну чистку в поліції і армії, яку правдоподібно переводить Політбюро румунської комуністичної партії і тамошній президент Ніколаі Чаушеску.

Речник міністерства закордонних справ Західньої Німеччини Юрґен Кробок відмовився покищо назвати число втікачів, які прибули до Західньої Німеччини, але говорив про „досить велике число". Кробот також підтвердив, що абсолютна більшість румунів напевно виеміґрує до ЗСА, а Західня Німеччина є для них тільки переходовим етапом. Міністерство внутрішніх справ у Бонні заявило, що правдоподібно Румунія викине понад 1,000 своїх політичних противників і так званих дисидентів до теперішнього режиму Чаушеску.

Треба сказати, що політика румунських лідерів у відношенні до своїх політичних противників викликала чимале здивування на Заході і фактично ніхто не може пояснити причини такого потягнення Чаушеску, якого на Заході вважають „поміркованим комуністом".

АРЕШТОВАНО ЧЕТВЕРТОГО ШПИГУНА

Вашінґтон. — Шпигунська афера, в якій вже арештовано трьох членів родини Джана Вокера, поширюється далі і ФБІ повідомило, що саме арештовано четверту особу, а це емеритованого службовика радіо при морських частинах ЗСА, Джеррі А. Витворта з Каліфорнії.

Виявляється, що Дж. Витворт, який працював довгими роками при морських військових частинах, на протязі двадцяти років передавав по радіо таємні інформації до СССР. При його арештуванні знайдено ряд документів, які показують точно цілу шпигунську сітку на обидвох побережжях ЗСА і по морських військових базах у цілому світі.

Головний персонаж у цій великій шпигунській афері, яка, як заявляють офіційні чинники морських військ, є найбільш компромітуюча та шкідлива в історії морських частин ЗСА, Дж. Вокер подорожував широко по Азії та Европі передаючи при цій нагоді совєтським шпигунам цінні військові тайні документи. Йому вдалося втягнути у свою діяльність не лише брата і сина, але також він пробував намовити до шпигунства свою дочку.

Дж. Витворт був приятелем Вокера від довгих років. Він без спротиву піддався поліції у Сан Франсіско, де його затримали без застави. Виявляється, що він двічі в останньому році висилав анонімні листи до ФБІ, пропонуючи інформації, якими можна буде розкрити велику шпигунську аферу, але в заміну за те, бажав для себе звільнення. Однак опісля перелякався і відкликав свою пропозицію, правдоподібно під натиском Дж. Вокера, або своїх хлібодавців.

Як інформують з офіційних кіл ЗСА, тепер арештований Дж. Витворт не є останнім і припускають, що в найближчому часі подадуть до відома ще принаймні одне прізвище в цій справі. Дж. Витворт мав кличку „Д", а є вже відомим, що є ще підозрілий із кличкою „Ф".

Вшанують пам'ять о. д-ра А. Волошина

Св. п. о. д-р А. Волошин

Ню Йорк. — Карпатський Дослідний Центр ім. Юліяна Ревая відзначить 40-річчя мученицької смерти отця д-ра Августина Волошина, президента Карпато-Української Республіки, поминальною Літургією і Панахидою, які відслужить Владика Василь Лостен і о. ігумен і парох церкви св. Юра Патрикій Пащак, ЧСВВ, в суботу, 22-го червня ц.р., о год. 10-ій вранці тут в церкві св. Юра в Ню Йорку.

Після окупації Червоною армією Чехо-Словаччини, НКВД арештувало о. шамбеляна А. Волошина, й запроторили його до Лафердської тюрми в Москві, де він і загинув 11-го липня 1945 року.

Карпатський Дослідний Центр звертається з проханням до громадянства взяти чисельну участь у вшануванні пам'яті св. п. о. А. Волошина.

ЗСА настоюватимуть на переговорах

Державний секретар Джордж Шулц повідомив уряд Ізраїля, що ЗСА робитимуть зусилля, щоб розпочати переговори про мир з йордансько-палестинською делеґацією, не зважаючи на становище ізраїльського уряду, який гостро висловився проти таких переговорів.

Прем'єр-міністер Шимон Перез поінформував свій кабінет про зміст листа Дж. Шулца та заявив, що Ізраїль єдиним шляхом до миру вважає безпосередні переговори поміж арабами та Ізраїлем. У своєму листі Дж. Шулц пояснив, що переговори з йордансько-палестинською делеґацією не перешкоджатимуть безпосереднім арабсько-ізраїльським переговорам. Ізраїльське радіо повідомило, що в листі державного секретаря ЗСА сказано, що король Йорданії Гуссейн, запропонував свої послуги у переговорах про мир, під час зустрічі з президентом Р. Реґеном з представниками американського уряду минулого тижня у Вашінгтоні. Шулц вважає, що король Гуссейн, у цих переговорах пішов багато далі, ніж будь-які інші арабські лідери. Він запропонував безпосередні переговори з Ізраїлем, на підставі резолюції 242 і 338 Ради безпеки Об'єднаних Націй.

Резолюція ч. 242, що була схвалена в 1967 році, закликала Ізраїль відтягнути війська з окупованих ним територій, а арабські держави у відповідь повинні визнати право Ізраїля на існування. Резолюція ч. 338 з 1973 року закликає до переговорів для встановлення „справедливого і тривалого миру на Близькому Сході". Прийняття резолюції ч. 242 Палестинською Визвольною Орґанізацією означатиме визнання Ізраїля, і король Гуссейн під час переговорів з президентом Р. Реґеном заявив, що ПЛО погоджується взяти участь у міжнародній мирній конференції на підставі резолюції ОН, включно із резолюцією ч. 242.

Проте, речники ПВО твердять, що згадана резолюція буде прийнята до уваги лише „в кошику" інших резолюцій, включно з прийнятою у 1974 році резолюцією Генеральної Асамблеї ОН, яка стверджує право палестинців на незалежність і суверенність.

Дж. Шулц повідомив, що Ясір Арафат і екзекутивний комітет ПЛО підтримують заходи короля Гуссйна. Державний департамент вважає, що треба забезпечити, щоб Йорданія не стала парією в арабському світі, як це сталося з Єгиптом після підписання історичного договору про мир в 1979 році. Хоч договір, підписаний Гуссейном і Арафатом в лютому минулого року, включав участь Совєтського Союзу в переговорах, американський Уряд є проти будь-якої конференції, що мала б перетворитися у „політичний театр" і обстоює безпосередні переговори поміж Ізраїлем, Йорданією і палестинцями. ЗСА послідовно відмовлялися також переговорювати з СССР, а король Гуссейн вважає, що треба дати Москві нагоду для позитивної й конструктивної дії, бо в протилежному випадку Совєтський Союз робитиме заходи для того, щоб перешкодити мирним переговорам зі-зовні.

З Державного департаменту заявляють, що немає жадних познак, що Москва готова бути конструктивною силою на Близькому Сході.

Р. Ґіліцінська матиме в Нюарку мистецьку виставку

Нюарк, Н.Дж. (Т.Б.). — В суботу, 8-го червня ц.р., о год. 5-ій по полудні відбудеться відкриття малярської виставки Роксоляни Ґіліцінської з Кентону, Огайо.

Р. Ґіліцінська здобула собі вже ім'я серед української і американської спільноти своїми цікавими працями, які виставляються в чотирьох престижевих ґалеріях. Роксоляна отримала багато нагород і відзначень, виставки її картин і писанок відбувались в різних стейтах Америки, навіть далеко віддалених, як Каліфорнія і Оклагома.

Тому, що мисткиня була одною з перших учнів Українського Музичного Інституту в Нюарку, до якого вписалася в 1952 році і декілька років серйозно студіювала гру на фортепіяні її виставку з'єднано з Концертом Визначних Учнів УМІ. Ці молоді й талановиті адепти музики виконають твори українських і міжнародних композиторів. Їхні прізвища: Вілліям Аєрбе, Мелянія Бонакорса, Хрися Бонакорса, Адріяна Гельбіґ, Христя Ґерула, Надія Дац, Ія Дац, Анна Еммер, Кейт Сампіно, Рома Худьо, Мірям Худьо.

Спонзорами імпрези є 28-ий Відділ СУА і Український Музичний Інститут Відбудеться імпреза в УНДомі.

Відбудеться річна нарада пластунів-сеніорів

Ню Йорк. — Тут у Пластовому Домі, при 140 Другій авеню, відбудеться в суботу, 8-го червня, цілоденні наради представників куренів пластових сеніорів. Наради скликає Булава Уладу Пластових Сеніорів, при Головній Пластовій Булаві, яка працює під проводом пл. сен. Василя Мочули.

В річній нараді візьмуть участь всі члени його Булави, як теж відпоручники всіх сеніорських куренів, та крайових Булав УПС. У програмі нарад, крім ділових справ, учасники заслухають доповіді голови Головної Пластової Булави пл. сен. Василя Янішевського, який прибуде на ці наради з Тороно, як також доповіді пл. сен. д-ра Атанаса Фіґоля, який приїжджає з Европи.

Початок нарад о год. 10-ій ранку у великій залі Пластового Дому. На нараду запрошені члени Головної Пластової Булави, Головної Пластової Ради, та Крайової Пластової Старшини в ЗСА, на терені якої нарада відбувається.

ДОПОВІДЬ В ЧИКАҐО

Чикаґо, Ілл. — Заходами Відділу Українського Патріярхального Товариства тут в неділю, 9-го червня ц.р., о год. 1:30 по полудні в залі катедри св. Миколая, Райс і Овклі вул., проф. д-р Богдан І. Лончина, голова УПСО, виголосить доповідь на тему: „Завіщання Патріярха Йосифа".

ЛЕКЦІЇ ТАНКУ І БАЛЕТУ

Заходами 18-го Відділу СУА Рома Прийма-Богачевська даватиме лекції українського танку та балету в околиці Пассейк-Берґен. Лекції розпічнуться цієї осени. Дитина мусить мати закінчених 5 років життя до вересня ц.р. Особи, які зацікавлені записати свою дитину повинні зголоситися до 15-го червня у Марусі Дурбак 327-1805, або Гані Татаренко — 777-4920.

Відбувся Український День в Оттаві

Оттава. — В ці дні погляди людей доброї волі з усіх континентів звернені до столиці Канади Оттави, де відбувається конференція сиґнаторів Гельсінкських угод, у якій беруть участь представники 35-ох країн світу, в тому числі З'єднаних Стейтів Америки і Канади, які десять років тому підписали Заключний акт Гельсінкської угоди. Завданням конференції є переглянути, чи держави-сиґнатори дотримуються взятих на себе зобов'язань у 1975 році.

Про відкриття і перші дні роботи конференції „Свобода" досить широко інформувала читачів.

У четвер, 9-го травня, в Оттаві відбувся Український День. Його попередила велика робота, проведена Комісією Людських Прав СКВУ. День почався молитвою в каплиці канадського парляменту. Її провів о. Максим Лисяк в наміренні живих та мертвих українських політв'язнів.

Увесь день був насичений подіями. Його організатори подбали, щоб він привернув увагу учасників Конференції сиґнаторів, репортерів, які приїхали до Оттави, щоб висвітлювати роботу цього форуму, інформувати громадян своїх країн про порушення прав людини в Совєтському Союзі та в комуністичних країнах — його сателітах.

О 12-ій годині дня на площі біля пам'ятника канадським воїнам зібралися учасники демонстрації. Ініціятором зустрічі був філядельфійський Комітет Оборони Національних і Людських Прав України. Члени цього Комітету, що його очолює Уляна Мазуркевич, добре відомі українському загалові з їхнього вміння швидко організувати цікаві й ориґінальні акції.

На площу біля пам'ятника були запрошені члени канадського парляменту Андрій Вітер та Олександер Кіндій, о. М. Лисяк, який своєю молитвою вранці створив у всіх настрій доброзичливости, любови та співстраждання.

Площа ця не випадково була вибрана місцем демонстрації. Вона розташована недалеко від будинку, де міститься пресовий центр і де відбуваються наради-зустрічі представників 35-ох країн-сиґнаторів Гельсінкських угод. Звідси, як кажуть, рукою подати і до будинку канадського парляменту. Тому в цьому районі постійно перебувають представники преси, радіо, телевізії. І коли через звукопідсилювач прозвучало багатоголосе „Свободу українським політв'язням!" та „Ми — за волю України!", телевізійні камери зразу ж були спрямовані на учасників демонстрації.

Сказали своє слово й канадські парляментаристи А. Вітер та О. Кіндій, а також о. М. Лисяк. В небо полетіли десятки синіх та жовтих бальонів, а через звукопідсилювач почулися слова однієї з членів-засновників Української Гельсінкської групи д-р Ніни Строкатої-Каразанської: „Як добре було б, якби хоч один з цих бальонів долетів, в Україну як знак всеукраїнського єднання!"

Увечорі в пресцентрі поневолених народів відбулося прийняття, яке організувала Комісія Людських Прав при СКВУ, і була показана інсценізація „Молодь у тюрмі", приготована українськими студентами з Торонто. Українською, французькою, англійською

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

ПОВЕРНУВШИСЬ З РИМУ, куди він їздив на церемонію свячення на кардинала Джана О'Коннора, мейор Едвард Кач, став першим в історії цього міста посадником, що промовляв до членів гомосексуальної синагоги на обідібенефісі для етіопських жидів, влаштованому конґрегацією Бет Сімчат Тора, що називає себе „єдиною синагогою міста Ню Йорку яка служить громаді гомосексуалістів і лесбіянок". Кач заявив, що справа статтева є приватною справою тих осіб, і нікого іншого не повинна торкатися. Слова мейора викликали гостру реакцію від ортодоксального рабина Єгуди Левіна, директора Коаліції оборони родини, що приміщується в Брукліні. Н. Й.

У НЮ ЙОРКУ ПРИХИЛЬНИКИ і опоненти в дальшому дебатують над мешканевою системою контролі чиншів. Ця система, що її впроваджено під час війни в 1943 році, як конечність — і яка досьогодні існує — є шкідлива. Члени стейтової леґіслятури хочуть впровадити такі закони, щоб не лише забезпечували цих які постійно мешкають в Ню Йорку, але і тих, що хочуть впровадитися до цього міста і що найважливіше забезпечити вбогу верству населення, яка досі найбільше терпіла від визискувань чиншами власниками помешкань.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОМІТЕТ солідарности з населенням Ель Сальвадор, який відкрито підтримує боротьбу марксистських повстанців за повалення уряду в тій країні, відбули, починаючи від суботи, 1-го червня, триденну конвенцію. Речник цієї організації Денніс Луїс заявив, що головною справою цієї конвенції буде обговорення як „працювати для того, щоб зупинити інтервенцію ЗСА в Центральній Америці". На конвенції були присутні інші ліві групи, що симпатизують з сальвадорськими повстанцями. Кілька років тому Державний департамент опублікував документи, захоплені від повстанців в Ель Сальвадоді, в яких були докази, що комітет солідарности був зформований в 1980 році під час приїзду до ЗСА офіційних осіб з сальвадорської комуністичної партії.

ПІСЛЯ ТРЬОХ РОКІВ перерви американські і совєтські дипломати зустрінуться в червні щоб обмінятися поглядами у справі Афганістану. „Вашінґтон Пост" в числі з неділі, 2-го червня, інформував, що Державний департамент не вважає ці переговори за формальні. Останні розмови на тему Афганістау поміж совєтськими й американськими дипломатами відбувалися в липні 1982 року. З тих пір, як пише „Вашінґтон Пост", СССР поширив свої військові дії проти афганських повстанців, яких дедалі більше підтримує ЗСА. Хоч ще не є відома точна дата і місце цих переговорів, але вони відбудуться перед 20-им червня.

„ДЕЛЛАС МОРНІНҐ НЮЗ", що виходить в Делласі, Тексас, повідомив у числі з неділі, 2-го червня, що 21 шпиталь у Тексасі підфальшовував рахунки для медікеру на більйони долярів. Хоч точна сума цих підробок ще невідома, але асекураційна компанія оцінює, що разом державні і приватні асекурації платили понад один мільйон долярів денно.

НА БЕРЕГАХ РІКИ ІЛЛИНОЙ в Оттаві, Ілл., на просторі одномилевого плято, при особливій співпраці різбаря Майка Гайзера, компанії видобування вугілля, стейтової агенції та групи філантропів на місці знищеного копальняного лісу під відкритим небом має постати одна з найбільших скульптур в Америці, назва якої „Могильні зображення". Різьба ця постане на п'ятьох висипаних із землі горбках у формі тамошніх звірят: риби, жаби, черепахи, вужа і водного павука. Кожна з цих різьб буде завдовжки на тисячу футів і 25 футів висоти. Метою побудови цієї скульптури є не лише відреставрування знищеної природи видобуванням вугілля, але й зображення звіриного світу, запобігаючи занечищенню повітря і вод, що вбивають тамошній звіринний світ.

У П'ЯТНИЦЮ, 31-ГО ТРАВНЯ, стейти Огайо, Пенсильванія та Онтаріо навістило нищівне торнадо, залишивши за собою 90 вбитих осіб, багатьох поранених, а за деякими, що зникнули під румовищами домів чи дерев, ще й сьогодні розшукують члени рятункової акції. Рятункова акція розпочалася з цього, щоб знайти приміщення для цих усіх осіб, що втратили свої житлові приміщення, як також, щоб відреставрувати електричні і телефонічні лінії. Губернатор стейту Огайо Ричард Селест звернувся до президента Роналда Реґена з проханням, щоб він проголосив у згаданих стейтах надзвичайний стан. Шкоди, що їх вчинило торнадо обраховують на мільйони долярів.

В СВІТІ

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ Франсуа Міттеран відкрив у п'ятницю, 31-го травня, традиційну, 36-ту, міжнародну авіяційну виставку і предсказав, що до 2000 року французький астронавт здійснить космічну подорож на космічному кораблі французького виробництва. Центральне місце на виставці займають проєкти, зв'язані з космічними дослідженнями. Франція демонструє на виставці ракету „Аріян" і макет космічного корабля „Гермес". За словами Ф. Міттерана, саме ця ракета підніме в космос корабель „Гермес" ще до закінчення XX століття.

У СПИСКУ НАЙБІЛЬШ небезпечних професій журналістика займає одне з перших місць. За даними Міжнародної організації журналістів, за останніх кілька років при виконанні своїх обов'язків загинуло понад 300 журналістів. Першість належить Латинській Америці, де жертвами стало 154 особи.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Новий амбасадор в ОН

Об'єднані Нації не стали тим знаряддям для зберігання миру у світі, як це задумали були їх засновники у 1945 році. Членство СССР в Раді Безпеки з правом вето, розпучнявіння ОН до 159-ти членських держав і державок, менших як один стейт ЗСА, та ще й із рівними правами за принципом рівности членства і рівности прав, — врешті створення в ОН бльоку „невтральних" під головуванням такого „невтрального" прислужника Москви, як Фідель Кастро, все це загирило міжнародний престиж ОН і насправді, в реальній дійсності зробило ту установу зайвою. Але поки вона існує із своєю головною квартирою в Ню Йорку, не можна її цілком легковажити і треба мати там таке представництво, яке вміло би паралізувати всі ворожі Америці і вільному світові затії.

З'єднані Стейти Америки мали в ОН уже різних амбасадорів, різних своїм форматом і хистом. Останнім амбасадором з призначення від президента Реґена була Джін Киркпатрик, професор політичних наук у Джорджтавнському університеті у Вашінґтоні. Вона швидко здобула собі міжнародне ім'я своєю бистротою ума, знанням міжнародної проблематики та різким становищем супроти СССР. Вона сама зреклася того посту, який, — як заявила, — надокучив їй конечністю безконечного і безплідного полемізування з комуністичними демагогами. На нового амбасадора Реґен призначив Вернона Волтерса, якого відкликав з емеритури. „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" схарактеризував того нового амбасадора, як „гострого, як генерал, гнучкого, як дипломат і проникливого, як шпигун". Маючи 68 років він був активним старшиною у Другій світовій війні та служив різним президентам Америки, без різниці їх партійности, у різних дипломатичних місіях. Коли його переслухували на сенатській Комісії закордонних справ, бо за конституцією кожний кандидат на такий пост мусить мати затвердження Сенатом, то члени Комісії ставилися до нього з глибокою пошаною, переслухання було насправді короткою куртуазійною розмовою і закінчилося заявою голови Комісії: „Пане генерале, американці зможуть спокійніше спати знаючи, що ви перебуваєте в Об'єднаних Націях".

Генрал Вернон Волтерс є поліглотом, знає який десяток різних мов, — йому не треба буде користуватися апаратурою в ОН, що передає кожну промову у перекладі на англійську мову. У згаданому вище американському журналі наведено анекдотичний приклад його знання мов і вміння користуватися ними. На одному прийнятті він зачув, як присутній там совєтський амбасадор сказав по-російськи своєму сусідові: „Клопіт з американцями той, що вони не знають іншої мови, як англійська, хочуть, щоб до них говорити тільки по-англійськи і легковажать собі зв'язки з країнами, де говорять іншою мовою". Генерал Волтерс підійшов до того совєтського амбасадора і сказав плавкою російською мовою: „Клопіт з вами росіянами той, що ви вірите у власну забріхану пропаґанду".

Американська преса прийняла призначення Волтерса на місце Киркпатрик з надзвичайним вдоволенням. Але вона передбачає, що новий амбасадор виявить „інший стиль" своєї дії на терені ОН. Коли, мовляв, Джін Киркпатрик вживала тактику „фронтальної атаки", то Волтерс буде атакувати „з крила". Джін Киркпатрик не хотіла залишитися в активній державній службі, хоч Реґен пропонував їй членство в Уряді без приділення окремого ресорту: вона була кандидаткою на державного секретаря або дорадника Президента у справах крайової безпеки, але Реґен не захотів віддаляти мужів, які тепер займають ті пости. Вернон Волтерс, що його заприсягнув віцепрезидент Джордж Буш 22-го травня 1985 року, має також великий персональний авторитет, що Президент і його Рада крайової безпеки напевне будуть прислухуватися до його порад.

З ДЕПАРТАМЕНТУ СПРАВЕДЛИВОСТИ повідомляють, що справу Джана Вокера і його брата Артура, яким закидають шпигунство на користь СССР, розглядатиме державний суд і що прохання їх, щоб в обмін за додаткові інформації, які вони дадуть, зменшити оскарження їм, було відкинене. Офіційні особи з Департаменту справедливости заперечили чутки про те, що кремлівським дипломатам в Америці, які, здоґадно, були учасниками цієї шпигунської афери, буде дозволено виїхати з Америки. Вони також сказали, що секретар морської фльоти розглядає можливість судити 47-річного Дж. Вокера і його брата у військовому суді. Двом братам і синові Дж. Вокера, Майкелові, загрожує кара досмертного ув'язнення. Деякі офіційні особи з Департаменту справедливости вважають, що ця шпигунська афера є найбільшою і завдала найбільшої шкоди в історії американської морської фльоти. Вони, проте, зберігають мовчанку щодо характеру матеріялів, переданих Вокерами Кремлеві. Заступник головного прокуратора Стівен Тратт, виступаючи на телевізійній програмі Сі-Бі-Ес, сказав, що не виключено, що буде заарештовано ще більше осіб.

Володимир Яців

ГОЛОСИ ПРАВДИ

I

У тижневику „Ґвязда Полярна" з 13-го квітня 1985 року появилася стаття Юзефа Моджеєвського під заголовком „Поляци - Жидзі", в якій автор старається на підставі джерельних матеріялів заперечити різним фальшивим твердженням колишньої жидівської меншости в Польщі, яка була і далі є негативно наставлена до польського народу. Автор Юзеф Моджеєвський пише, що стосунки польсько-жидівські не завжди були приязні, а причиною цього стану були не тільки поляки, але також жиди, які інформували світ про Польщу, яка, на їх думку, була найбільш антисемітським краєм. Автор заперечує цьому твердженню і пише, що Польща в середньовіччі була схоронищем для жидів в часі переслідувань їх у Західній Европі, і що жиди ніколи не були вигнані з Польщі так, як їх це вигнали з Англії і Еспанії.

Толеранція інших віровизнань в Польщі була вища, ніж в інших країнах Европи, доказом чого може послужити факт з 1941 року. В тому році репрезентант рабинів у Великобританії у Лондоні Я.Г. Герц сказав таке: „Я мушу більше ніж один раз підкреслити, що першенство в релігійній толеранції не належить німцям, італійцям або французам, а належить полякам". Далі автор статті пише, що коли постала незалежна Польща, тоді жиди в цій країні становили 10 відсотків населення, в той час, як у таких державах як Румунія і Мадярщина — 4 відсотки і в Чехо-Словаччині 2,4 відсотка, і твердить, що завдяки польській толеранції, жиди осягнули і розвинули високу культуру. Ю. Моджеєвський вірить, що він не буде натаврований, як антисеміт, коли підкреслить, що жиди у своїй державі не грішать толеранцією до своїх меншостей. Він уважає, що оскарження міжвоєнної Польщі в антисемітизмі є неоправдані, тому що становище антижидівське ще не означає, що хтось є вже антисемітом. На думку автора, антисемітизм — це гітлерівська екстермінація, царські погроми і масові морди, „а не неґативне наставлення до жидів, спричинене економічними факторами".

Це неґативне наставлення до жидів було спричинене також тим, що в той час, „коли Польщі загрожувала большевицька революція, яку несли на російських багнетах, жиди у великому відсотку співпрацювали з наїзником". Автор у своєї статті порушив також справу голокосту і пише, що жиди в останньому часі стараються, щоб у ЗСА в середніх школах був впроваджений, як обов'язковий предмет голокост, очевидно у виданні жидівському, то значить, що жертвами голокосту були виключно жиди, а населення окупованих країн допомагало в цій акції гітлерівцям. Такі виклади вже впровадили в Ню Йорку, а тепер жиди роблять старання, щоб їх впровадити в середніх школах (публічних) Ню Джерзі.

Як приклад „об'єктивної" інформації про голокост, пише автор, може послужити фільм виготовлений з нагоди 35-ої річниці повстання у Варшавському ґетто. Це видовище, що його оглядало майже 120 мільйонів людей, мало багато фальшивого фактажу, і цей фільм є пасквілем, скерованим проти поляків. Автор згадує про кілька фрагментів з цього фільму, в якому поляків представляється у злому світлі. Представляється, як вони приносять жидівським повстанцям один пістолет без набоїв за високу суму грошей, замість більшої кількости обіцяної зброї. Також показують польських жовнірів, в мундирах польських і в роґативках з орлами, які на наказ есесів доконують екзекуцію жидів, мешканців ґетто.

Далі у своїй статті автор пише про створення в 1980 році президентом Картером комісії, завданням якої має бути спорудження пам'ятника у Вашінґтоні в пам'ять 6-ти мільйонів жидів — жертв німецьких таборів знищення. В склад цієї комісії увійшли 24 члени, з того 20 осіб жидівського походження. Немає в тій комісії ані одного поляка. Комісію цю очолює Еліе Візел, який є невгнутим прихильником опінії, що тільки жиди були жертвами нацистського голокосту.

Автор статті Юзеф Моджеєвський також інформує читача про польський голокост і пише, що безпосередньо по окупації Польщі в 1939 році у вересні мала місце масакра населення польського в Бидґощі, а в жовтні багато людей вивезено до концентраційних таборів. В березні 1940 року відбулася у Закопаному конференція гітлерівських і большевицьких окупантів, на якій вони заплянували спільну акцію винищення польського народу. Автор твердить, що вже в квітні 1940 року в концентраційному таборі в Осьвєнцімі були в'язні поляки-християни, а не жиди, які були в'язнями Осьвєнціма в пізнішому часі. Жиди в концентраційних таборах були трактовані таборовою командою так само, як в'язні християни аж до березня 1943 року. По цій даті вийшло зарядження безоглядної екстермінації жидів, яка тривала приблизно два роки. Повільна екстермінація поляків-християн гітлерівцями тривала п'ять років, а комуністами 10 років (1939-1948).

(Продовження буде)

Дарія Кузик

ПАТРІЯРХАТ — ЖИТТЄВА КОНЕЧНІСТЬ УКЦЕРКВИ

„Не можна нині бути чесною українською віруючою людиною, яка була б проти патріярхату. Найідейніший загал українського народу бачив упродовж цілої історії по нинішній день свій рятунок та свою об'єднуючу силу в патріярхаті.

Патріярх Йосиф

II

І хоч згода Отців Вселенського Собору після поставлення внеску Геройським Архипастирем Християнської України у жовтні 1963 року прогомоніла і „забулась" у колах, що були обов'язані цей внесок зреалізувати,... весь нарід всюди і при кожній нагоді та всілякими способами домагатися патріярхату для своєї мученицької Церкви... Бо патріярхат - це символ єдности народу, так церковної як і національної, а де єдність там сила..."

Дня 12-го липня 1975 року у базиліці св. Петра поминанням Патріярха Йосифа так в українській мові, як і в грецькій, що його виголосив о. митр. І. Гриньох, було підтверджено, що патріярхат Українська Церква вже має.

У своїй важливій промові наступного дня під час величавого концерту Владика Іван Прашко, висловлюючи подяку Блаженнішому за прийняття патріяршого титулу, сказав: „Це є то найважніше, чого потрібно нашій Церкві для її збереження, упорядкування і розвитку. За це ми всі Вам дуже вдячні. Ми знаємо, що на тій дорозі є ще багато труднощів і то не легких, а ми також знаємо, що Господь Бог милосердний, за нами промовляють також заслуги наших мучеників та ісповідників і за нами є також сила чудотворної ікони Жировицької Богоматері".

З великою радістю прийняли вістку про встановлення Патріярхату УКЦеркви наші брати і сестри в Україні та під іншими займанцями, про що свідчать самвидавні хроніки й матеріяли, які час до часу продістаються до країн вільного світу.

При тому не слід забувати, що набагато менші Східні Католицькі Церкви мають своїх патріярхів. Александрійський патріярхат має 125,000 вірних, Антіохійський — 220,000, Мелхітський — 398,000, Маронітський 850,000, Сирійський 80,000, Халдейський 190,000 і Вірменський патріярхат, який має 97,000 вірних. При Божій помочі Українській Католицькій Церкві, яка має приблизно сім мільйонів вірних, також нарешті пощастило здобути паріярхат, 10-ліття існування якого сповняється цього року. „Цеї ідеї-факту Українського патріярхату вже викреслити не можна, з чим погоджується бодай в сумлінні велика більшість нашого єпископату і розуміють її слушні церковні мужі Риму... Шануймо цей історичний титул, який він здобув в очікуванні визнання його Апостольським Престолом. В цьому титулі містяться всі його надбання, здобутки і терпіння" (Із Заяви Львівського Крилосу в день похорону Ісповідника Віри Патріярха Йосифа).

Не раз у найбільш несприятливих ситуаціях святої пам'яті Патріярх шукав виходу, шукав порятунку для нашої Церкви. Ці старання золотою ниткою пронизують життєвий шлях нашого Патріярха на волі.

Старання ці віддзеркалені у патріярхальних журналах та у нашій вільній пресі, а також у різних документах, які будуть доступні майбутнім дослідникам.

Передбачаючи посилений наступ проти патріярхату після свого відходу у вічність, святої пам'яті Патріярх Йосиф залишив нам своє Завіщання, в якому у великій любові до рідної прабатьківської УКЦеркви просить і благає захищати й обороняти існуючий Її Патріярхат: „І вас, мої возлюблені діти, благаю, ніколи не відкажіться від Патріярхату своєї страдної Церкви..."

Серед чужинців мав святої пам'яті Патріярх Йосиф приятелів, які розуміли дуже тяжке положення УК Церкви і старались їй допомогти. **Найвизначнішим із них є голляндський священик о. Веренфрід ван Страатен, основоположник і колишній голова організації „Церква в Потребі", який, кермуючись допомогою нашій страждаючій Церкві дав понад 10 мільйонів долярів. У своїй проповіді на Службі Божій в сороковий день відходу у вічність св. п. Патріярха Йосифа о. ван Страатен, який смерть нашого Святця глибоко пережив, у турботі за дальшу долю УКЦеркви апелював, щоб Патріярше Завіщання стало дороговказом для нас усіх:**

„Якщо цей Заповіт не буде у кожній українській родині, кожним українським священиком і кожним українським єпископом знову й знову читаний, роздумуваний, взятий до серця, підтверджений, виконаний, якщо тим Заповітом не будете жити, тоді я побоююся, що Українська Церква не була гідна такого Пастиря".

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Бурхливі оплески для ансамблю „Україна"

По трьох літах ми знову побачили в Ню Йорку 5-го травня ц.р., в залі Фешин інституту, численний, понад 60-особовий сумівський танцювальний ансамбль „Україна" з Чикаґо, що визначається наполегливою і постійною працею над собою. Під керівництвом емігранта-танцюриста з України, хореографа Евгена Літнінова, родом з Одеси, ця корисна і будуюча праця триває уже сім років. За такий час можна чогось молодь навчити. І про це мали ми щойно знову наглядну нагоду переконатись. Е. Літвінов провадить у Чикаґо теж і Школу українських національних танків, що має 250 учнів.

Крім додатних виховно-мистецьких досягнень, ансамбль „Україна" служить перекрасним прикладом, головно для організацій молоді, до яких блискучих успіхів можна дійти пляновою, безперебійною працею. Адже „Україна" виступає постійно, щодругий рік, на широко відомому фестивалі в Артс центер, в Ню Джерзі. Однак у нас не дуже довіряють власним признанням мистецького успіху, то, щоб переконання було дійсним, треба мати чужинне потвердження. І тут саме хіба пречистим доказом буде ряд виступів цієї нашої групи для американців, тричі на день, в Орляндо на Фльориді, у Волт Дисні представленнях „Амбасадорс ін резиденс", під час Різдвяного сезону 1983 року.

Треба б іти досить далеко думками взад, щоб пригадати, коли ця простора заля була так численно заповнена, як на цій імпрезі. Таке ствердження тим приємніше, бо рекляма на виступ не була ні велика, ні особлива. Нюйоркський СУМА допомагав, як це найчастіше буває. Навіть з провінції не було багато глядачів. Значить дописав самий Ню Йорк.

Зразу належало б і сказати, що ансамбль „Україна" це тепер чи не найчисленніший він у нас і займає між нашими танцювальними гуртками як не перше, то одно з найперших місць. Ми побачили на сцені більше число танцюристів, як попередньо. А це дуже добра і побажана ознака розвою ансамблю. Бо ось, не зважаючи на зміни деяких солістів і гуртових танцюристів — як виявляє програмка — це самозрозуміле в непрофесійній, мистецькій організації молоді — виций рівень балету затримався, а навіть покращав. Що попало під недогляд цим разом, це ніби тільки така дрібничка, як програмка. Тут був брак заподання імен солістів-виконавців під кожною точкою. Це кривда для молодих, спосібних одиниць. Глядач у Ню Йорку чи деінде не буде вгадувати з листи солістів, перелічених гуртом аж наприкінці, хто, де і в якому танці писувався. А воно ж цікаво! Попередньо в програмці були правильно зазначені імена солістів у кожному танці. Взагалі програмка дещо забагато занглійщена. Вона ж виготовлена передусім для українців, то чому там майже все по-англійськи. Навіть з відчитанням імен трапляється морока, наприклад: Н. Хим'як чи Чим'як? Програмка дуже важлива річ; це ж бо документ, що залишається назавжди.

Підібрати музику до всіх настроїв і відмін танцювальних задумів та виведень — досить складне діло. На основі програмки це мала б бути праця визначного соліста Івана Шалеви. Музичний звук із гучномовців, що ними завідує Роман Вихрій, був би зовсім в порядку, якби тільки в першій частині не був дещо заголосний.

Коли ж ідеться про танцювальні ідеї, що з ними, до деякої міри, пов'язані хореографічні композиції Е. Літвінова, то вони, мимохіть, пригадують нам продукції двох вагомих ансамблів з України, балету, неживучого вже, Павла Вірського та балету „Ятрань", що їх дехто давніше мав нагоду бачити тут, у ЗСА, передусім у Ню Йорку. А тому, що балетмайстер Літвінов жив в Україні, танцював самий там, то в пам'яті його оті танці й залишились. Як відомо, балет Вірського був радше видержаний у народно-клясичному стилі, тоді коли „Ятрань" у більшості театралізував свої танкові продукції. Там, крім самого танцю, велику ролю відігравав спів, акторська гра, міміка, а теж слово. Програми „Ятрані" подобались головно загальній, широкій публіці, яка знаходила в цім балеті, крім танцю, оперету, комедію, частинно навіть ревію. Звичайно, Літвінов виключив із сумівського балету всякі зайві міжнародні танці, особливо російські, в яких потапають балети України. В його танцях зайняла тепер місце українська тематика з нашими своєрідними, одноразовими кроками, чудовою музикою і мальовничими одягами. І саме, якраз це те, чого наша молодь так дошкульно потребує для свого пов'язання з Україною. Ще треба додати тільки танці з тематикою героїки козацької, стрілецької та упівської. Це чинитиме працю балету ще більше освідомлюючою і національною.

* * *

Барвистим і спокійним „Привітом" з вишиваними рушниками на наруччях дівчат, як і першого разу, розпочав ансамбль свій виступ, який зразу привернув до себе увагу глядачів. Шкода, що не було, як попередньо, трьох хлопчиків. Добрий був задум представити публіці „Весілля" у формі танцю на рідній землі; це для молоді особливо цікавий сюжет. У склад ансамблю „Гуцулка" є п'ять танцюристів, чотири леґіні і одна дівчина, що завертає їм голови, аж поки не вибере собі одного. Танець подобався. Цікава точка „Коли верба плаче". Вона і патріотична своєю ідеєю і належно відтанцьована, навіть з епізодичними татарськими вставками, на жаль, не вповні переконлива для глядача. Козак, що за програмкою, мав би лежати в могилі під вербою, стоїть вже зразу понад віттям-танцівницями. Потім козак б'ється з татарами, раз і другий, коли-то і гине в підступному бою. Танцівниці — це раз віття верби, то знову дівчата-полонянки, і ще раз віття. Не зважаючи на бездоганне танцювання, у глядача залишається деяка незорієнтованість. Приклонити і з'єднати собі публіку веселою ґротесковістю

(Закінчення на стор. 4)

Марічка

ЗАПІЗНЕНИЙ ЛИСТ ПОКІЙНОМУ ДРУГОВІ, ІВАНОВІ КОСТЮКОВІ

Дорогий Іване!

Оце мій запізнений лист-відповідь на Твого останнього.

Це вже другий, бо попереднього я не відіслала, зваживши на Твоє слабе серце, і рішила забути Твого немилого листа.

І добре, що так сталося бо все змінилося і Ти вже так далеко від нас і жаль, що останній Твій лист залишиться бути останнім...

І хоч наше листування закінчилося же — я пишу і це буде теж мій останній лист Тобі...

Та я знаю, що Ти і з того світу будеш цікавитися нашим тут життям і що час-від-часу заглянеш до Трентону, до Твоєї Галі і тоді, по дорозі — пригадавши, заскочиш відвідати і нас.

Зробив ти нам дуже прикру несподіванку, Приятелю... Хоч після смерті нашого Любчика — мене вже ніщо здивувати, ані зворушити не може, але Тебе, Іване, багатьом бракувати буде.

Часом, щоб забути своє горе, пробуємо насилу шукати в споминах чогось веселого і тоді часто натрапляємо на Тебе. Згадаємо різні наші зустрічі з Тобою, десь, на будь-яких, — як Ти називав — „ненько-українських збєґовісках" посміємося з пригод, яких Ти завжди вмів денебудь поназбирати і... нагадається, що Тебе немає вже між нами і стає ще сумніше...

Так, відійшов Ти, Іване, дуже несподівано і це заскоро...

Буде бракувати Тебе Трентонській громаді, буде бракувати Тебе всьому українському суспільству, буде бракувати — Твоїх щедрих дарів, що приходили від Тебе на кожний заклик. Буде бракувати Тебе Твоїм приятелям, яким Ти все найперший, ґотовий був до услуг в кожній потребі і на якого дуже певно можна було рахувати.

І буде Тебе бракувати всім тим, як Ти звав — „від вижирки і від баюри", для яких у кожний час чи в свята чи без свят був готовий Твій щиросердечний стіл.

Кожному на „вічну дорогу" Ти вспівав в час дописувати свої теплі згадки. Ніколи не запізнився, уважаючи святим обов'язком згадати покійного „незлим тихим словом".

І ми були спокійні, що Ти і про нас не забудеш. А Ти, он що... Покинув нас і так собі пішов...

Приходить оце в пам'яті багато моментів, пережитих разом в різних оказіях, святкуваннях тощо, за час 35-літнього мого знайомства з Тобою. Згадую наші перепалки з собою, що як та коса, що часто попадала на камінь і ми „чубилися" завзято, а вже при першій, черговій зустрічі були в згоді, та готові до нових конфліктів.

Згадуючи про це все, навіть не гризе мене моя совість, а навпаки, радію, що ми один одного більше пізнавали і до кінця залишилися добрими друзями.

Пригадую, з першого нашого знайомства Ти почав мене звати Мариною. Дивно, бо нікого з інших Ти не кликав так. І знаєш що? — Твоє „Марина" наволило багато споминів з мого дитинства.

Жалую, що ніколи не прийшло на думку розказати Тобі про це ще за Твого життя. Розкажу Тобі тепер, як це було:

Це було ще вдома, як мені було несповна п'ять-шість років, а по найближчому сусідству була дівчина здорова, червона, як рожа і колосальних розмірів. Звали її Мариною. Була там і менша її сестра, молодша від мене і я любила бавитися з нею. Отож днювала я там, а старший брат мав мороку, чи не щодня приводити мене підвечір додому. А як вже дуже йому надоїло, каже раз: „як не перестанеш там ходити, то станеш такою великою, як Марина", та що він вже навіть запримічує, що я стала зашвидко підростати. Це не так то просто вже важливе в цьому листі, а так прийшло на думку тільки, що тепер, мабуть, ніхто вже не покличе мене Мариною... І що дала б за те, щоб почути, як колись — Твоє: „Як ся маєш Марина?" ...

А знаєш, як були ми на Твоїх похоронах і це було **увечері**, в одному моменті я відчула дивну полегшу свого горя. Я подумала, що мій покійний Любчик зустрів Тебе там і що він не буде вже самітний, бо дотепер не мав він нікого ще із своїх товаришів. А Тебе він любив, навіть і попри Твою, часом різку дисципліну — „пластового братчика" і не раз, було казав: „Знаєш мамо, той пан Костюк, то є дуже файний хлоп!"

До цього самого висновку і ми дійшли були давно вже з Любком-чоловіком, тому то наша дружба з Тобою не затиралася. Хоч ми і виїхали з Трентону, не переривалися наші листування з Тобою. Всі листи, святочні вітання, та всякі — „навесело" відомості з Трентону, я докладно завжди зберігала. Тепер лежать вони сумною пригорщею у моєму „архіві"...

Дорогий Іване, дорогий Друже! Думаю, що не дуже довго прийдеться нам чекати на нашу зустріч з Тобою... Надходить час нам усім бути готовими для нашого переходу у те друге життя, в яке Ти так легко і щасливо перейшов. Сказати правду, була б радо помінялася з тобою, бо Ти тут ще придався б...

Сьогодні був сороковий день Твого відходу від нас і в нас в Гантері молилися за тебе, а Любко співав Тобі Вічну Пам'ять...

Я нездужала і залишилася вдома і, дописуючи цього листа, була думками теж з Тобою.

Вітаю Тебе, дорогий Друже, в оселях Господніх.

Твоя Марина.

Бандурист В. Мішалов концертує у ЗСА

Віктор Мішалов з Австралії подорожує по Чикаго.

Відомий бандурист Віктор Мішалов з Австралії в кінці квітня прибув на відвідини українських поселень Північно-американського континенту.

Одна з його основних причин приїзду, — це взяти участь у концертовому турне, як соліст з Капелею Бандуристів ім. Т. Шевченка, яка вперше виступає під дириґентурою Володимира Колсеника. Також В. Мішалов плянує дати кілька індивідуальних концертів.

Вміжчасі Віктор уже відвідав школу та ансамблі бандуристів , у Дітройті, Клівленді, Чикаго та інших місцевостях, де зустрічався з міцевими бандуристами, давав демонстрації гри на бандурі та показував можливості вищої техніки гри. Він також розробляє техніку гри на бандурі з членами Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка.

На літо Віктор Мішалов уже є заанґажований на інструктора на різних курсах і семінарах у ЗСА і Канаді.

У 1982 році В. Мішалов видав першу свою і першу у світі інструментальну платівку гри на бандурі. У травні ц.р. має вийти його друга інструментальна платівка, з додатком сопілки в деяких точках. Фірма „Євшан" з Монтреалю виробляє і розповсюджуватиме його платівку.

Прослухавши платівку В. Мішалова або його самого, багато слухачів рахують його віртуозом, але Віктор себе ще не уважає таким. Він твердить, що ще замолодий на віртуоза та що перед собою має багато перспектив для дальшого удосконалення гри на бандурі.

В. Мішалов, якому 25 років, народився в Австралії; батько з Полтавщини, мати з Волині. Він закінчив музичний теоретичний факультет Сіднейського університету. На запит — де він навчився гарної української мови, він дає признання батькам і дідусеві, який йому змалку багато читав казок, як також дає кредит українській „Рідній Школі" в Австралії. Що найголовніше, Віктор твердить, що читає українські книжки і пресу та постійно уживає українську мову між своїми, і навіть думає по-українському.

Бандурою Віктор захопився, коли йому було щойно 10 років, почав учитися самотужки, згодом віднайшов учителів та майстрів бандури, в яких учився на Заході, та провів два роки в Україні, де учився музики і

(Закінчення на стор. 4)

Сестри-бандуристки виступлять на фестивалі

Сестри Ірина та Люба Завадівські, колишні учениці св. п. маестра Григорія Китастого й його улюблениці, виступають вже чотири роки, як вокальний дует, акомпаньюючи собі на бандурах. У суботу, 15-го червня, вони виступатимуть на Українському Фестивалі в Ґарден Артс Центрі, в Голмделі, Н. Дж., де також проводитимуть денною програмою на плязі Центру.

APPEAL TO OUR READERS

Re: Poor mail delivery of our newspapers

Because of poor delivery of our newspapers ,the daily SVOBODA and The Ukrainian Weekly, we appeal to our readers to help us collect evidence in our efforts to improve the delivery. The Jersey City postmaster gave us assurances in wtiting that we are expediting our newspapers in accordance with all rules and regulation. Our newspaper is delivered to the post office in Jersey City every day by 4 p.m. From there it is delivered to the sorting center in Kearny, N. J., the same day by 8 p.m. We are now trying to determine how the newspapers are processed in Kearny and in your local post offices.

To help us gather evidence, we are repeating, now in English, the in-house read-out on the delivery. We ask that for the duration of two weeks — which means 10 issues of the daily and two issues of the weekly — you mark in the left-hand line the date of the newspaper's publication and in the right-hand line alongside — the date of its delivery. After competing the two-week record, please write in the three lines below your name and address and mail the original or a copy to us.

UNA Supreme Executive Committee
and SVOBODA Press

Date of publication	Date of delivery
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....

Провінціяльна капітула ОО. Василіян у ЗСА

У днях 23-го і 24-го квітня ц.р. відбулася в манастирі св. Йосафата в Ґлен Кові, Н.Й. капітула отців Василіян Американської Провінції. В капітулі взяли участь члени Управи Провінції і делегати, вибрані членами Провінції. Всіх разом десять осіб.

Учасники Провінціяльної капітули отців Василіян у манастирі св. Йосафата.

Ціллю капітули було вибрати трьох кандидатів на консульторів Провінції і подати їх до апробати Генеральній Управі Чину в Римі.

Крім того, темою нарад капітули були різні справи Василіянського Чину та нашої Церкви, а передусім справа покликань, справа Залізного Фонду Виховання священиків-місіонерів та справа нової бібліотеки Американської Провінції.

Отці, семінаристи, новики й кандидати в манастирі св. Йосафата в Ґлен Кові.

Сьогодні як ціла Католицька Церква, так і наша Українська Церква поза рідним краєм, відчуває великий брак покликань до священичого і монашого стану. Тому що покликання в Америці впали до мінімуму, Отці Василіяни від кількох літ розвинули широку й успішну акцію за покликаннями в Бразилії.

Під цю пору Отці Василіяни мають у манастирі св. Йосафата в Ґлен Кові 19 питомців, що їх виховують на священиків для нашої Церкви в Америці. З того числа тільки один походить із ЗСА, а решта їх — це діти наших поселенців у Бразилії. В Римі на студіях філософії й богословії має Американська Провінція дев'ять семінаристів: трьох походять з Америки, а шість з Бразилії. Всіх разом у Ґлен Кові і в Римі є 28 студенти.

Справа виховання більшого числа семінаристів вимагає великих коштів. Тож як спроваджения кандидатів з Бразилії, так опісля і їх утримання, виховання і навчання чи то в ЗСА, чи в Римі потягає за собою великі видатки. Щоб цій проблемі зарадити, Отці Василіяни в ЗСА кілька літ тому основали осібний Залізний Фонд Виховання.

І, Богу дякувати, загал наших вірних показав цій справі велике зрозуміння. Наші вірні ясно здають собі справу, що, як без вірних, так і без священиків, не зможе існувати наша Церква. Кожний вірний від дня свого народження аж до переходу до вічности потребує духової опіки священика. Нічого нам не поможуть навіть наші найкращі Божі храми, якщо не буде священиків, які у тих храмах приносили б Безкровні Жертви Св. Літургії, справували б Св. Тайни й навчали народ правд християнської віри.

Тож на Залізний Фонд Виховання з усіх сторін Америки напливають щедрі пожертви або записи в тестаментах. Отці Василіяни усім своїм добродіям надзвичайно вдячні і щодня по всіх своїх станицях у своїх молінням пам'ятають про своїх живих і померлих добродіїв. А раз у році правляться Святі Літургії за живих і за покійних добродіїв.

За довгі десятки літ праці в ЗСА Отці Василіяни придбали велике число книжок різного змісту. Та, на жаль, не було відповідного приміщення, де цю велику книгозбірню можна було б примістити. Тож від довшого часу Отці Василіяни в ЗСА мріяли про побудову осібного дому на бібліотеку Американської Провінції. Два роки тому їхня мрія стала дійсністю. При манастирі св. Йосафата в Ґлен Кові збудовано нову бібліотеку, що може помістити понад 200,000 книжок.

Хто мав би якісь вартісні чи рідкісні, передусім українські книжки якогонебудь змісту і хотів би їх до бібліотеки подарувати, Отці Василіяни такі дари радо приймуть. Вони також будуть вдячні за всякі пожертви на розбудову і влаштування нової бібліотеки. В короткому часі у тій бібліотеці почнеться пильна праця.

У справі покликань, пожертв на Залізний Фонд Виховання, у справі бібіотеки, а також пожертв на Служби Божі, на відправу Григоріянок, просять звертатися на адресу: Basilian Fathers, 31-12 30th St., Long Island City, N.Y. 11106. Tel.: (718) 278-6622.

Учасник Капітули

В СТАТТІ, ОПУБЛІКОВАНІЙ в польській партійній газеті „Трибуна Люду", міністер у справах релігії обвинуватив польську Католицьку Церкву у вмішуванні в політику і в спробі вернутися до середніх віків, коли Церква брала активну участь в політичних справах держави. Цей виступ члена уряду був одним з найрізкіших з того часу, як в жовтні минулого року відносини між державою і Церквою різко погіршилися після вбивства агентами міліції священика Єжи Попєлюшка.

КОЛИШНІЙ КАНЦЛЕР Західньої Німеччини Віллі Брандт, повернувшись з Москви, де він зустрічався з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим, сказав в інтерв'ю що зустріч між М. Ґорбачовим і президентом Роналдом Реґеном мабуть не відбудеться в цьому році. За словами В. Брандта, Реґен і Ґорбачов не зустрінуться цієї осені в Ню Йорку, коли оба вони, мабуть, виступлять на сесії Генеральної Асамблеї ОН. Брандт сказав, що, залишаючи Москву, він все одно впевнений, що Ґорбачов хоче зустрітися з Реґеном.

ПОДЯКА
В пам'ять
бл. п. проф. д-ра
ПАВЛА ГРИГОРОВИЧА ШУЛЕЖКА

складаємо подяку доктору Тимочко та нижче поданим Приятелям Тата за влаштування Панахиди та збірки пожертв на Українські студії у Гарварді: д-р Тимочко, д-р Тарабан, д-р Залізняк, пан Гейзлер, пан Коваль, пан Омельченко, пан Хорошилов, пан Скібіцький, пан Корнієнко, пан Боднар.

Щиру подяку висловлюють —
сини — ЮРІЙ і ПАВЛО ШУЛЕЖКО з родинами

В ЧЕТВЕРТУ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУНЯ, БРАТА І ШВАҐРА
бл. п.
СТЕПАНА КУРНЯВКИ
будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

7-го червня 1985 р., о год. 6:45 ранку, в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.;
в манастирі св. Йосафата в Ґлен Ков, Н. Й.
і в Люрді.

Просимо Друзів і Знайомих згадати Покійного у своїх молитвах.

Горем прибита —
дружина — КАТЕРИНА і діти

Ділимос[illegible]ною вісткою,
що 11-го травня 1985 року, відійшов у Вічність
в Ню Йорку, Н. Й.
наш Дорогий ВУЙКО
бл. п.
ВАСИЛЬ ПАЙДА

В глибокому смутку:
НАТАЛКА ПАЙДА — братаниця
РОМАН ПАЙДА — братанок з родиною
й ближча і дальша Родина в Америці і Україні

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими,
що 7-го травня 1985 р. відійшла у Вічність
у Львові на 95-му році життя
наша Найдорожча
МАМА, БАБУСЯ І ПРАБАБУСЯ
бл. п.
ОЛЬГА з СОЛЛОГУБІВ ЛОНЧИНА

вдова по бл. п. о. Василеві, пароховї церкви св. Миколая у Львові.
Її Тлінні Останки похоронено 9-го травня 1985 р. на цвинтарі в Неслухові біля домовини батьків, брата та сестри.

В суботу, 15-го червня 1985 року
В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІД СМЕРТИ
будуть відправлені
БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ
в Дітройті, Пармі, Чикаґо, Баффало, Вашінґтоні, Пассейку і Римі.
Просимо про молитви за спокій Її душі.

В глибокому смутку:
сини:
БОГДАН з дружиною ОРИСЕЮ
ВОЛОДИМИР з дружиною ЄВГЕНІЄЮ
дочка — ІРИНА ВИННИЦЬКА
внуки:
МАРУСЯ ЛІСОВСЬКА з чоловіком БОГДАНОМ та синами — МИКОЛОЮ, ДАНИЛОМ, ТАРАСОМ І ПЕТРУСЕМ
ВАСИЛЬ з дружиною РОКСОЛЯНОЮ та донею МАЛАНКОЮ
ОЛЮНЯ КОНЮХ з чоловіком МАРКОМ та дітьми АНЕЮ І МИХАСЕМ
о. ТАРАС з дружиною ЯРОСЛАВОЮ та донями ОРИСЕЮ І МОТРЕЮ
о. ГЛІБ
НАТАЛКА
БОГДАН
Родина в Америці й Україні

Віталій Бендер у Чикаго

Філія ОДУМ в Чикаго влаштувала авторський виступ в своїм домі гостя з Англії Віталія Бендера, який є активним журналістом, письменником і громасько-політичним діячем.

В. Бендер народився 1923 року на Дніпропетровщині. Жив у Донецькій та Луганській областях. Ще перед початком Другої світової війни закінчив десятирічку і 1941 року його забрали до Червоної армії. Був двічі поранений. Попав у німецький полон. Вирвався з нього при кінці 1944 року. Кінець війни провів у Першій українській дивізії „Галичина". За дротами в англійському полоні в Рімінському таборі в Італії почав писати короткі оповідання на нариси. Від 1946 року він видав під псевдом Дончак, а пізніше під своїм прізвищем, такі твори: „Марко Бурджа", „Навздогін за ворогом", „Минулі дні", роман „Марш молодости", пригодницьку повість „Вечірній гість" та найновішу книгу роман „Станція Пугаловська". Багато його новель, нарисів та статтей постійно появляються в „Нових днях", „Українському голосі", „Молодій Україні" та „Українських вістях". В. Бендер багатьом імпонує своїми відважними думками, які часто натрапляють на гостру критику. Коли творився ОДУМ, 35 років тому, він порадив тій молоді не дуже захоплюватися уніформами, маршуванням та співанням „змонтованих пісень". Він остерігав проти штучного патріотизму та соборности. „Якщо ми маємо чимось гатити в голови одумівців, то лише толеранцією до інакше думаючого та політичною культурою взагалі. Якщо ці два поняття ввійдуть у нашу кров, тоді про єдність не то що можна буде співати, її можна буде доконати „just like that". В циклі статтей, що містилися в „Українських вістях" під назвою „Новий етап" він радив нам застановитися над нашими невдачами, нашими неуспіхами і зробити певні висновки, а не товктися на місці. В роки Визвольної боротьби не все він бачив в рожевих кольорах в добі УНР та за часів гетьмана Скоропадського. Він вважав, що повстання проти гетьмана допомогло нашим недругам опанувати Україною.

Віталій Бендер з давніх років є членом УРДП. Від 1954 до 1957 був головним редактором газети „Українські вісті", яка цього року розпочала 40-ий рік виходу в світ. В країні свого проживання, в Англії, працював в моніторській секції радіо корпорації Бі-Бі-Сі. Про нашу мілку любов та патріотизм до української мови, культури та історії, він розповів таке: для Бі-Бі-Сі було потрібно трьох молодих працівників із знанням англійської та української мов та його історії та побуту. В. Бендер був одним із членів комісії. З багатьох аплікантів українців та чужинців працю, як виявилося пізніше, дістали всі чужинці. Два з них жиди з України, а третьою особою був молодий англієць, який знав краще українську мову ніж сини чи дочки українських родин та крім того мав кращі знання про Україну.

Український народ можливо не є самостійним тому, що в нас не виробивсь інстинкт самостійности через брак знання. Ми плуганмося в хвості наших недругів. А джерелом знання, власної думки, є українська книга. А українська книга чи друковане слово у нас не було популярне колись, ще тоді, коли не було ні телефону, ні кіно чи телебачення, не є вона популярна і тепер. На погляд В. Бендера, українські матері виховують своїх дочок у великій скромності, що негативно відбивається на нашій громаді. Наших хлопців забирають більш аґресивні дівчата інших національностей, а українські чудові дівчата лишаються не одруженими чи виходять заміж за чужинців. В дискусії було звернено увагу, що деякі письменники, як ось У. Самчук, в своїх творах показують жінок аґресивними, хоч В. Бендер, базуючись на німецьких даних, каже, що німців після лікарського оглядання молоді, що бралася до Німеччини на працю, дивувала незайманість українських дівчат.

Про нашу словесну соборність і єдність, а фактично роз'єднання і реґіональність він убачає в упертості й неподатливості двох сильних українських полюсів: галичан і полтавців. Які, він рахує, за межами України, є рушійною силою. В. Бендер працює над новою книжкою, чи краще сказавши, „вигладжує її", а це „Фронтові дороги", в якій описує чорні, а часом і привітніші дні мандрів в чужих уніформах Другої світової війни. Після цікавих і влучних спостережень автора відбулася виміна думок, взяли участь М. Семчишин, Т. Демус, М. Домашевський, О. Коновал, О. Квірмбах, П. Турула, Д. Грушецький, В. Мирутенко та інші.

Керівник радіопрограми Люся Самбірська провела з В. Бендером інтерв'ю про життя українців в Англії та його пляни на майбутнє як письменника та автора кільканадцяти пісень, які наспівав Борис Дніпровий з Канади.

Око

Бурхливі...

(Закінчення зі стор. 2)

поруху, в наступній точці „Ляльки" не було труднощів. Найбільше зацікавлювали глядачів темпераментні, шпаркі закарпатські танці своїми дрібушками і швидкими кроками в „Вечерницях". Спів, хоч і чомусь бойківський — це так з платівки — причинявся до піднесення настрою. Стихійне танцювальне вирування ансамблю закінчувало першу частину виступу цієї, відданої нашому танці, молоді.

Друга частина програми складалась тільки з одного довжелезного різновиду фолкльорно-хореографічного представлення „По дорозі на ярмарок". Цей танець мав у собі ряд індивідуально-сольових і гуртових виступів спрямованих у вируюче, віртуозне закінчення концерту цілим ансамблем. Може не точно всі задуми і їхнє здійснення у збірній, балетній метушні, були без закиду; бож знайшлось тут інколи дещо з поверхової наївности чи непродуманости (наприклад, присядки в польці). Проте зіставлення цілісности та виразовість безшабашної розмашности чинили піднесене і захоплююче враження, що, само собою, потверджувала публіка своїм безпосереднім відгомоном. До кращих моментів протяжности цілої дії і далі належали бачена вже „Перша любов" зі своєю розмрійною музикою, покарання дівчатами „баяніста", гнучка акробатика тощо. А вже з задержаним віддихом слідкували всі за хвацькими, сольовими подвигами танцюристів, за головокружними піруетами дівчат, бравими стрибками хлопців, зрізничкованими присядками. Передусім імпонуючі були гурти цілого балету в своїй гармонійно-приваблівій, швидкій порушливости і пливкости, яка полоняла публіку.

Глядачі, головно ті молодші, якби шаленіючи, не вгавали в обмороці одушевлення, в бурі своїх оплесків, вигуків і за американським звичаєм — посвистів. Вкінці на сцену винесено квіття від СУМА, а Корнель Василик дякував балетові за пам'ятну імпрезу, заохочуючи до дальшої корисної, культурно-мистецької праці не тільки ансамбль „Україну", але і всю нашу молодь.

Відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

мовами звучали твори українських поетів-в'язнів Миколи Горбаля, Євгена Сверстюка, Миколи Руденка. Читання відбувалося в напівтемряві, при свічках, а між окремими точками монтажу доносився брязкіт кайданів, рипіння залізних дверей, гупання важких кроків наглядачів-конвоїрів, як це буває у в'язниці. Створювалося враження, ніби до політв'язнів завітали їх друзі з вільного світу, і всі вони разом обмінюються враженнями, що висловлені в рядках тюремно-табірної поезії.

Запис з вечора здійснювали кореспонденти „Радіо Свобода" та „Голосу Америки". Тому якщо навіть жоден з бальонів, про які згадувала на демонстрації Н. Строката-Караванська, не долетить в Україну, то хвилі етеру понесли з далекої Канади слова учасників цікавого вечора і розказали слухачам усю правду про тих, які караються, мучаться, але не каються. Можливо, про неї згодом дізнаються і ті, чиї вірші звучали, та тисячі інших, не згаданих у цей вечір політв'язнів совєтських концтаборів та психіятричних лікарень.

Серед присутніх на вечорі були сенатор Павло Юзик, українські та неукраїнські члени канадського парляменту, члени американської делеґації на конференції та делеґація Конґресу ЗСА, делеґація Великобританії, колишні політв'язні совєтських концтаборів Ніна Строката-Караванська та Надія Світлична.

Після мистецької частини відбувся жвавий обмін думками.

Про Український День в Оттаві широко писала преса Канади та інших країн вільного світу.

КОМАНДУВАННЯ ІЗРАЇЛЬСЬКОЇ армії оголосило, що наступного тижня завершиться виведення військ з Ливану. Це, мабуть, станеться 6-го червня, в третю річницю початку громадянської війни.

Бандурист...

(Закінчення зі стор. 3)

бандури в Києві.

Під час перебування в Україні Віктор робив досліди про бандуру і бандуристів та їхню долю, про що він уже друкував кілька документальних статтей в українських журналах і часописах. Віктор каже, що має готові до друку книжки: історія бандури, твори й листи Гната Хоткевича, підручники гри на бандурі та коло 40 статтей дослідної праці. На жаль, як студент і музикант на видання цього матеріялу він не має фондів і шукає спонзорів.

На запит, як він досягнув такого високого рівня грання на бандурі, Віктор підкреслює: „Для розроблення техніки і пальцівки треба вправи, кожного дня вправи — місяці й роки".

Перебуваючи на цьому континенті, де українські громади значно більші, ніж в Австралії, Віктор висловлював думки про далеке майбутнє і можливості евентуального переїзду на постійно до ЗСА чи Канади, і тут може продовжувати маґістерку та докторат з музики.

Після турне з Капелею і після літніх вакацій у ЗСА і Канаді, Віктор повернеться до Австралії, до Сіднейського університету, де, він інформує, з початком наступного навчального року буде введено студії на ступінь бакалавра музики в галузі бандури. Навчальна програма буде базована на програмі Київської консерваторії з додатковими зайняттями харківським стилем. В Австралії дуже дешево вчитися і жити. Університетська освіта безкоштовна і тому багато студентів приїжджає з ЗСА і Канади. У рамках курсу студент мусить взяти одну чужоземну мову. Дозволяється брати українську мову, що викладається в університеті на катедрі українознавства. Вже записалось чотири студенти. Як буде досить зголошень, то в короткому часі будемо мати висококваліфікованих виконавців і викладачів. Вони дістануть диплом вищий, ніж у консерваторії. За докладнішими інформаціями слід звертатись до: Mr. V. Mishalow, Departament of Music, University of Sidney, Sydney 2006 N.S.W. Australia.

О. Пошиванник